

H O T Ă R Ă R E A nr.1-31/2025
cu privire la Raportul de activitate al Colegiului de disciplină și etică
pentru anul 2024

6 februarie 2025

municipiul Chișinău

Examinând Raportul anual de activitate al Colegiului de disciplină și etică, prezentat de către președintele Colegiului, Vladislav Guțan, Consiliul Superior al Procurorilor –

C O N S T A T Ă :

În corespundere cu prevederile art.83 alin.(15) din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură, Colegiul de disciplină și etică prezintă anual Consiliului Superior al Procurorilor un raport despre activitatea sa, care se publică pe pagina web oficială a Consiliului Superior al Procurorilor.

Potrivit competențelor stabilite în art.89 din Legea nr.3/2016, Colegiul de disciplină și etică examinează cauzele disciplinare inițiate împotriva procurorilor și aplică, după caz, sancțiuni disciplinare. Concomitent, în ordinea art.49 alin.(4) din Lege, Colegiul examinează contestațiile împotriva deciziilor Inspecției procurorilor de încetare a procedurilor disciplinare formulate de către autorii sesizărilor.

Prin urmare, Colegiul de disciplină și etică are misiunea de a preveni abaterile disciplinare și încălcările de etică ale procurorilor, asigurând respectarea standardelor de conduită prin analiza faptelor și circumstanțelor relevante.

Activitatea pentru anul 2024 a fost prezentată membrilor Consiliului Superior al Procurorilor pentru avizare de către Vladislav Guțan, președintele Colegiului de disciplină și etică.

Pe parcursul anului 2024 Colegiul de disciplină și etică și-a desfășurat activitatea în componența deplină de 7 membri, în corespundere cu art. 83 din Legea nr.3/2016.

Cu titlu de informare, se atestă că prin decizia Inspectorului-șef al Inspecției Procurorilor, Mircea Roșioru, din 06.09.2024 a fost constatată funcționalitatea Inspecției Procurorilor din subordinea Consiliului Superior al Procurorilor, începând cu data de 09.09.2024.

Astfel, odată cu intrarea în vigoare a deciziei menționate a fost reluată activitatea Colegiului de disciplină și etică, în partea ce ține de examinarea contestațiilor pendinte aflate pe rolul Colegiului.

În perioada de raportare, Colegiul de disciplină și etică s-a întrunit în 16 ședințe, fiind adoptate și pronunțate 69 de hotărâri, vizând toate aspectele competențelor definite în art.89 din Legea nr.3/2016, inclusiv: 11 hotărâri - urmare a examinării procedurilor disciplinare și 55 hotărâri - în rezultatul examinării contestațiilor împotriva deciziilor Inspecției procurorilor.

Colegiul de disciplină și etică a avut în examinare 33 de proceduri disciplinare în privința a 30 de procurori (*10 restante din anul 2023 și 23 parvenite în anul 2024*), abaterile disciplinare ale unor procurori fiind conexate și examinate într-o procedură.

Din numărul total de proceduri disciplinare parvenite:

- în 2 proceduri au fost vizați 2 procurori din cadrul Procuraturii Generale;
- în 11 proceduri au fost vizați 10 procurori din cadrul Procuraturii mun. Chișinău;
- în 16 proceduri au fost vizați 16 procurori din procuraturile teritoriale;
- în o procedură a fost vizat un procuror din cadrul Procuraturii pentru Combaterea Crimelor Organizate și Cauze Speciale;
- în 3 de proceduri a fost vizat un procuror din Procuratura Anticorupție.

Consiliul notează că 6 proceduri disciplinare au fost inițiate în privința a 4 procurorii cu funcții de conducere, iar 27 de proceduri disciplinare au fost inițiate în privința a 26 de procurori cu funcții de execuție.

Drept consecință, Colegiul de disciplină și etică s-a expus prin 11 hotărâri asupra a 12 proceduri disciplinare, în privința a 12 procurori.

Astfel, din motiv că nu a constatat abatere disciplinară, Colegiul de disciplină și etică a dispus încetarea procedurii disciplinare în privința a 7 procurori.

În acest sens, Consiliul a luat în considerare argumentele președintelui Colegiului de disciplină și etică, care a precizat că, în procesul de examinare a procedurilor disciplinare, Colegiul a evaluat necesitatea intervenției în materie disciplinară. Nu orice răspuns la o sesizare sau adresare a petentului, care nu îi satisface așteptările, constituie o abatere disciplinară, la fel cum nu orice presupusă abatere a unui procuror se încadrează în această categorie. Prin urmare, Colegiul are rolul de a proteja procurorii de acuzații nefondate și de a acționa atunci când părțile implicate în proces abuzează de dreptul de sesizare în diverse instanțe.

Totodată, în aceeași perioadă de raportare, Colegiul a constatat abateri disciplinare în acțiunile a 5 procurori, aplicând sancțiuni sub formă de:

- avertisment - în privința a 3 procurori;
- muștrare – în privința a 2 procurori.

Din perspectivă disciplinară, Consiliul a constatat¹ frecvența comiterii de către procurori a abaterilor disciplinare prevăzute de art.38 lit. lit. a), b), e¹), f) și f¹) din Legea 3/2016.

În această ordine de idei, se menționează că încălcările identificate de Colegiul de disciplină și etică au vizat în principal prestația insuficientă a procurorilor în ședințele de judecată, nerespectarea obligației de a asigura un termen rezonabil al urmăririi penale, precum și investigarea incompletă, superficială sau unilaterală a circumstanțelor cazurilor penale.

Consiliul Superior al Procurorilor subliniază că, în aplicarea sancțiunilor, Colegiul de disciplină și etică a respectat principiul proporționalității, raportând gravitatea abaterilor constatate la prejudiciul cauzat și la cazierile disciplinare ale titularilor.

Contextual, Consiliul Superior al Procurorilor subliniază, ca principiu, că răspunderea disciplinară a procurorilor are particularități specifice, determinate de statutul lor profesional special, prevăzut în Constituție și reglementat prin legea organică specială.

¹ sancțiunile disciplinare au fost aplicate în baza prevederilor legale existente în perioada de raport.

În aceeași perioadă de raport Colegiul de disciplină și etică a avut în examinare 105 de contestații împotriva deciziilor Inspecției procurorilor (*37 restante din 2023 și 68 parvenite în anul 2024*), depuse în ordinea art. 49 alin.(4) al Legii nr.3/2016.

Examinarea acestor contestații s-a soldat cu pronunțarea a 55 hotărâri, prin care 53 de contestații au fost respinse, 2 contestații- admise, procedurile disciplinare fiind remise Inspecției procurorilor pentru efectuarea investigațiilor suplimentare.

Se observă că numărul majoritar al contestațiilor respinse de Colegiul de disciplină și etică, se explică prin faptul că acestea (contestațiile) vizează dezacordul petiționarilor cu soluțiile procurorilor ce nu pot fi supuse controlului disciplinar, precum și prin faptul că justițiabilii încearcă a revizui hotărâri deja supuse controlului instanțelor judecătorești. Această situație reflectă nivelul de cultură juridică al petiționarilor și tendința acestora de a considera nejustificat orice caz și de a-l sesiza ca abatere disciplinară.

Având în vedere faptul că nu este o autoritate de control ierarhic superior și nici una jurisdicțională în materie procesual penală, Colegiul de disciplină și etică a intervenit doar în situațiile în care argumentele contestatarilor au fost plauzibile și întemeiate și, respectiv, s-a implicat doar în examinarea încălcărilor grave de procedură, comise de către procurori, de asemenea a intervenit în cazul lipsei de interes al acestora în soluționarea cauzelor penale și în elucidarea încălcărilor de etică.

În anul 2024 la Consiliul Superior al Procurorilor au fost depuse 43 de contestații, în ordinea prevăzută de art. 86 al Legii nr.3/2016, împotriva a 38 de hotărâri emise de Colegiul de disciplină și etică, după cum urmează:

- 5 – formulate de către Inspecția procurorilor;
- 35 – de către autorii sesizărilor (*31 formulate de către petenți și/sau avocații acestora, 4 formulate de procurorii-șefi*);
- 3 – de către procurorii vizați / sancționați.

Runda de întrebări-răspunsuri, aferente poziției Colegiului de disciplină și etică asupra respectării drepturilor procesuale și eficienței procedurilor disciplinare, a evidențiat următoarele aspecte relevante, referitoare la îmbunătățirea procesului disciplinar:

- principalul motiv al sesizărilor este reprezentat de dezacordul justițiabililor cu acțiunile procurorilor sau hotărârile adoptate de aceștia în cadrul proceselor penale, dar și cu încălcările de etică comise;

- este nevoie de o abordare mai flexibilă a sesizărilor venite din partea cetățenilor cu cultură juridică joasă, or, Colegiul nu este în drept să intervină în cazurile care țin de controlul ierarhic superior sau instanțele judecătorești;

- sancțiunile disciplinare aplicate de Colegiul de disciplină și etică s-au referit la tergiversarea urmăririi penale, nerespectarea celerității procedurilor și încălcarea Codului de Etică, comportament ce afectează imaginea procurorilor;

- în cazul procurorilor conducători, abaterile identificate sunt de natură procesuală și etică, inclusiv nerespectarea termenelor procedurale și conflictele de etică legate de relațiile personale și profesionale;

- este binevenit un filtru prealabil pentru sesizările depuse pe acțiunile pretins-ilegale ale procurorilor, având în vedere că multe dintre acestea sunt doar dezacorduri

cu actele procesuale emise, or, depunerea sesizării este imediat echivalată cu deschiderea unei proceduri disciplinare, fapt care afectează principiul prezumției de nevinovăție a procurorului, astfel, în contextul cadrului normativ existent², inițierea procedurii disciplinare este un mecanism care *a priori* afectează cariera procurorului;

- modificările legislative în defavoarea instituției detașării membrilor colegiilor din funcțiile lor de procuror ar putea spori încărcătura de muncă a acestora.

Se consemnează că dezbaterile pe acest subiect au subliniat importanța unui echilibru între respectarea drepturilor procesuale și eficiența procedurilor disciplinare, iar recomandările s-au axat pe îmbunătățirea transparenței și accelerarea proceselor.

Având în vedere aspectele conceptuale evidențiate în cadrul dezbaterilor privind natura încălcărilor comise de procurori, ponderea contestațiilor respinse și necesitatea realizării unui studiu practic al jurisprudenței disciplinare pentru garantarea drepturilor, libertăților și restricțiilor specifice acestui domeniu, precum și analizând indicatorii de activitate ai Colegiului de disciplină și etică pentru anul 2024, Consiliul Superior al Procurorilor concluzionează că raportul prezentat urmează a fi avizat pozitiv.

Luând în considerare cele expuse, în temeiul art.art.70, 77 și art.83 alin.(15) din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură, Consiliul Superior al Procurorilor –

H O T Ă R Ă Ș T E:

1. A aviza pozitiv Raportul de activitate al Colegiului de disciplină și etică pentru anul 2024.

2. A publica Raportul de activitate al Colegiului de disciplină și etică pentru anul 2024 pe pagina web oficială a Consiliului Superior al Procurorilor *www.csp.md*, directoriul *Colegiul de disciplină și etică*, subdirectoriul *Rapoarte de activitate*.

3. Hotărârea se publică pe pagina web oficială a Consiliului Superior al Procurorilor, *www.csp.md*, directoriul *Hotărâri*.

4. Hotărârea Consiliului Superior al Procurorilor poate fi contestată la Curtea Supremă de Justiție de orice persoană vătămată într-un drept al său într-un termen de 10 zile lucrătoare de la data la care hotărârea vizată i-a fost comunicată.

**Președinte al Consiliului
Superior al Procurorilor**

semnat

Dumitru OBADĂ

² art. 35 alin.(4) din Legea 3/2016 cu privire la Procuratură